

Gilbert & George

Handledningen
riktar sig i första hand
till lärare i åk 7-9 och
gymnasiet.

Välkomna till Moderna Museet!

FÖR ATT BESÖKET SKA BLI SÅ BRA SOM MÖJLIGT, TÄNK PÅ FÖLJANDE:

ANSVAR FÖR GRUPPEN

Läraren ansvarar för klassen under besöket i museet. Vi rekommenderar att elevgrupper till och med högstadiet går tillsammans med lärare. Anmäl alltid ert besök i kassan. Då får ni en kort introduktion och vi får ordning på statistiken.

LÅSBARA SKÅP

Kläder och väskor kan förvaras i de låsbara skåpen som finns bakom Butiken och på plan 1.

SKOLMATERIAL

Fråga gärna museivårdarna om vägledning. Det finns skrivplattor att låna. Använd inte väggar eller skulptursocklar som skrivunderlag eftersom det blir märken. Använd endast blyertspennor om eleverna behöver teckna eller anteckna.

VAR FÖRSIKTIG I SALARNA

Eftersom det är lätt att stöta till konstverk i museet ska ryggsäckar, större väskor, paraplyer etc. lämnas i garderoben eller i förvaringsboxarna. För att inte riskera spill på konstföremål får man inte dricka eller äta i salarna eller i korridoren utanför. Rör er lugnt i museet. Visa hänsyn till pågående visningar. Grupper under ledning av Moderna Museets personal har företräde i utställningssalarna. Använd gärna de hopfällbara svarta pallarna som finns i museet men bär dem försiktigt så konsten omkring inte skadas. Kom ihåg att sätta tillbaka pallen på ställningen.

VARFÖR FÅR MAN INTE RÖRA KONSTEN?

Det är inte tillåtet att röra vid konstverken. Att ta på något verk innebär stora skador även om det sker försiktigt, genom att saltet och fett på fingrarna alltid orsakar märken på alla material. Museets uppdrag är att bevara konstverken för kommande generationer av museibesökare.

VAR KAN VI ÄTA MATSÄCK?

Matsäcksplats finns vid entrén på sjösidan (plan 1). Kom ihåg att lämna platsen i gott skick. Ingen förtäring i salarna.

FOTOGRAFERING

Det är tillåtet att fotografera i utställningssalarna, men endast utan blix och stativ.

MUSEIVÄRDAR

Under ert besök på Moderna Museet kommer ni att träffa museivårdar i informationsdisken eller i utställningarna. Vänd er gärna till dem om ni har frågor om konstverk, utställningar, program eller vill lämna tips och synpunkter.

Lärarhandledning

MODERNA MUSEETS lärarhandledningar formuleras med grundskolans och gymnasieskolans läroplaner och kursplaner i åtanke. Lärarhandledningarna är utformade som stöd inför ett besök på Moderna Museet och kan också användas för att arbeta vidare med utställningen efter museibesöket. Tanken är att ge en grundläggande förståelse för den aktuella utställningen samt ge förslag på övningar och diskussionsfrågor.

I skolans läroplaner står bland annat att varje elev ska få utveckla sina möjligheter att kommunicera genom att samtala, läsa och skriva och att skapande arbete och lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet. Både de intellektuella och de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna ska uppmärksammas i skolarbetet. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende och uppmuntra dem att pröva egna idéer och lösa problem.

I denna lärarhandledning till *Gilbert & George – The Great Exhibition* finns flera olika uppgifter och diskussionsfrågor som passar exempelvis ämnena bild, svenska och samhällskunskap. Längst bak finns också en kort ordlista för de begrepp och ord som är färgmarkerade i texten.

Texten är i huvudsak hämtad från utställningens folder, skriven av Ulf Eriksson, intendent. Utställningen är curerad av Daniel Birnbaum och Hans Ulrich Obrist. Olle Eriksson är utställningsproducent.

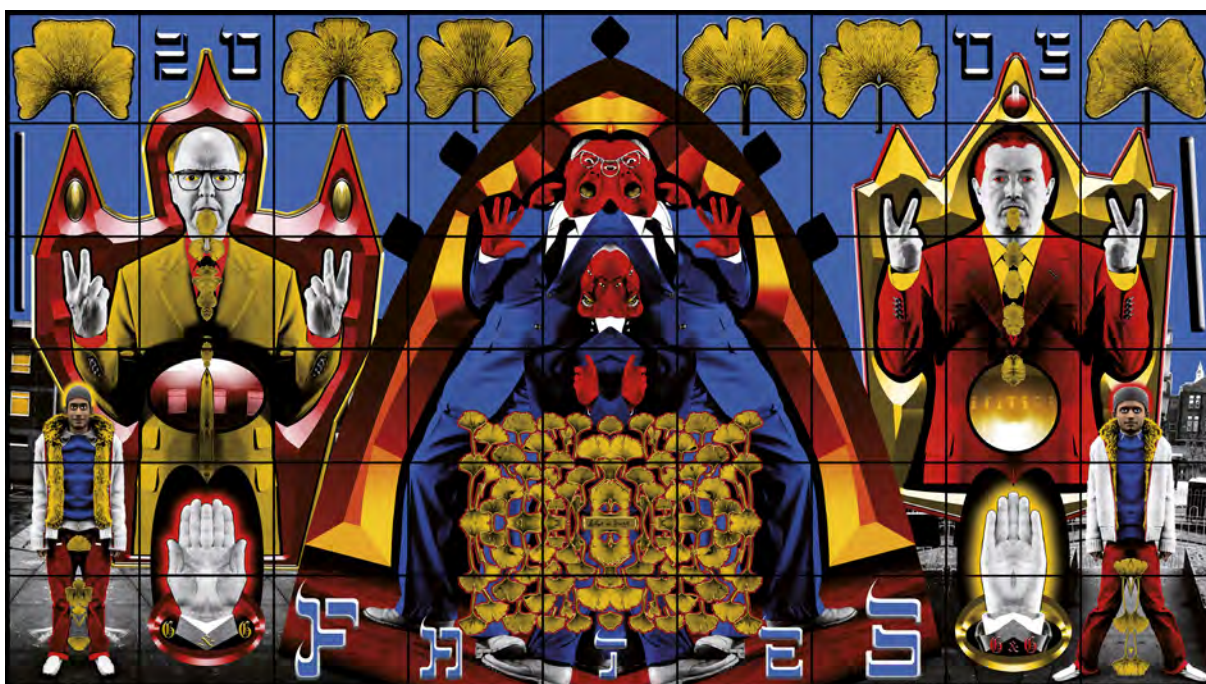
Mejla gärna synpunkter till Ylva Hillström, intendent och ansvarig för denna lärarhandledning:
y.hillstrom@modernamuseet.se

Omslag: *FLAGGED*, 2008

Alla bilder av Gilbert & George
© Gilbert & George

Gilbert & George

Två individer – ett konstnärskap. I över fem decennier har Gilbert & George skapat verk som utmanat konstens och samhällets **konventioner** helt utan hänsyn till vad som anses vara ”god smak”. Iförda oklanderligt pressade kostymer har Gilbert & George rört sig i samma Londonkvarter sedan 1960-talet. Ända sedan de två möttes på Saint Martin’s School of Art har Gilbert (född i Dolomiten, Italien, 1943) och George (född i Devon, England, 1942) gått sin egen väg. De är både subjekt och objekt i sin konst som de ägnat hela sitt gemensamma liv åt. Gilbert & George inte bara skapar sin konst – de lever den, och deras vardag är lika **rigorös** som den är kreativ. Genom att reducera tillvaron runt hemmet och ateljén på Fournier Street i East End till enkla rutiner har de skapat utrymme för totalt konstnärligt vansinne. Deras bilder fyller väggarna från golv till tak. De är på samma gång groteska och strama, surrealistiska och symboliska, men de inordnas alltid i de strikta rutmönster som är duons signum. Sex, pengar, hudfärg, etnicitet, social ställning och religion är återkommande i verk som lyckas förena glädje och sorg.

FATES, 2005

Tidiga verk

Alltsedan slutet på 1960-talet har Gilbert & George sett sig själva som en oskiljaktig del av sin konst. Som unga skulptörer utan egen ateljé, pengar eller stöd från [etablissemangen](#) insåg de att de själva var sitt eget bästa medium, att de kunde kommunicera sin konstnärliga vision som levande skulpturer. De blev snart kända för sina *Singing Sculptures*. Iklädda oklanderliga kostymer med bronserade ansikten sjöng de *Underneath the Arches*, en visa från 1932 om hemlösa under [den stora depressionen](#). Drickande och fylla blev centrala teman i Gilbert & Georges tidiga konst. Med [vaudevillesång](#), landskapsteckningar och suddiga dryckesbilder hade Gilbert & George påbörjat sin väg mot en ”konst för alla”, som de själva säger. Runt 1974 började Gilbert & George att ordna sina bilder i det rutnät som blivit deras signum och som de använder än idag. Deras bilder ingår nästan alltid i tematiska serier där de själva kan förekomma som enorma ansikten eller små figurer. Bilderna från 1970-talets slut visar ett förslummat London i [lågkonjunktur](#). Gilbert & George fann i graffitin på stadens väggar ett kraftfullt uttryck som de saknade i den samtida konsten.

RED MORNING DEATH, 1977

IN THE SHADOW OF THE GLASS, 1972

1980-talet

Hemmet och ateljén på Fournier Street har varit utgångspunkten för Gilbert & Georges konstnärskap sedan de flyttade dit 1968. Först hyrde de husets bottenvåning men i mitten på 1970-talet köpte de hela den förfallna byggnaden. På Fournier Street utvecklade Gilbert & George under 1980-talet en teknik som tillät dem att göra stora bilder med komplexa kompositioner. Detaljerade skisser låg till grund för hur negativ arrangerades så att de kunde exponeras samtidigt över flera fotopapper som sedan framkallades och färglades var för sig. Först när pappren var färdiga, ramade som paneler och satts ihop framstod slutresultatet. Systemet med paneler gjorde också de monumentala bilderna lätta att transportera och visa. Detta medförde också att de kunde nå en större publik. År 1988 reste de till exempel med sina bilder till Sovjetunionen. Bilderna blev nu större och djärvare. Symboltyngda motiv i signalfärger utmanade alla normer om hur man skildrar sex, religion och relationer i det offentliga. Färger blev nu framträdande i Gilbert & Georges bildspråk: ibland är de symboliska, stämningsskapande eller *expressiva*. Hur förföriskt vackra bilderna än blir är de inte avsedda att vara *estetiska*, *formalistiska* eller *konceptuella* – det är innehållet som är det viktiga.

YOUTH FAITH, 1982

TWO PATRIOTS, 1980

På liv och död

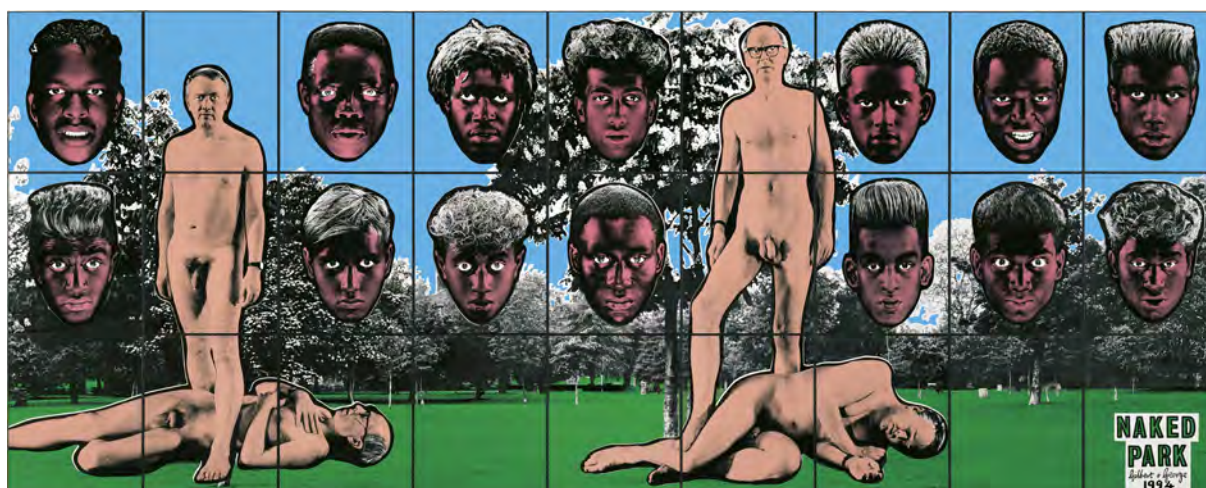
Det går att sammanfatta Gilbert & Georges centrala teman genom titlarna på några av de fyrdelade bilder de skapat genom åren: *Death, Fear, Hope, Life* (1984), *Shitty, Naked, Human, World* (1994) och *Sex, Money, Race, Religion* (2016). Gilbert & George berör ofta de stora existentiella frågorna i sin konst men överlåter till betraktarna att själva finna svaren, söka efter och ifrågasätta sina egna sanningar. På så vis utforskar de och prövar, tillsammans med publiken, sina känslor genom konsten. Sedan starten har Gilbert & George agerat utanför konstvärldens givna strukturer, både av nöd och fri vilja. De valde att skapa sina egna regler istället för att följa andras och har alltid ifrågasatt auktoriteter som gör anspråk på att ha lösningen på de stora livsfrågorna. De tar avstånd från alla religioner men är intresserade av hur olika livsåskådningar har inflytande över våra liv. Deras påträngande monumentala bilder utgör ett samtida alternativ till religiösa bilder såsom kyrkornas glasfönster.

LIFE, 1984

Kroppen

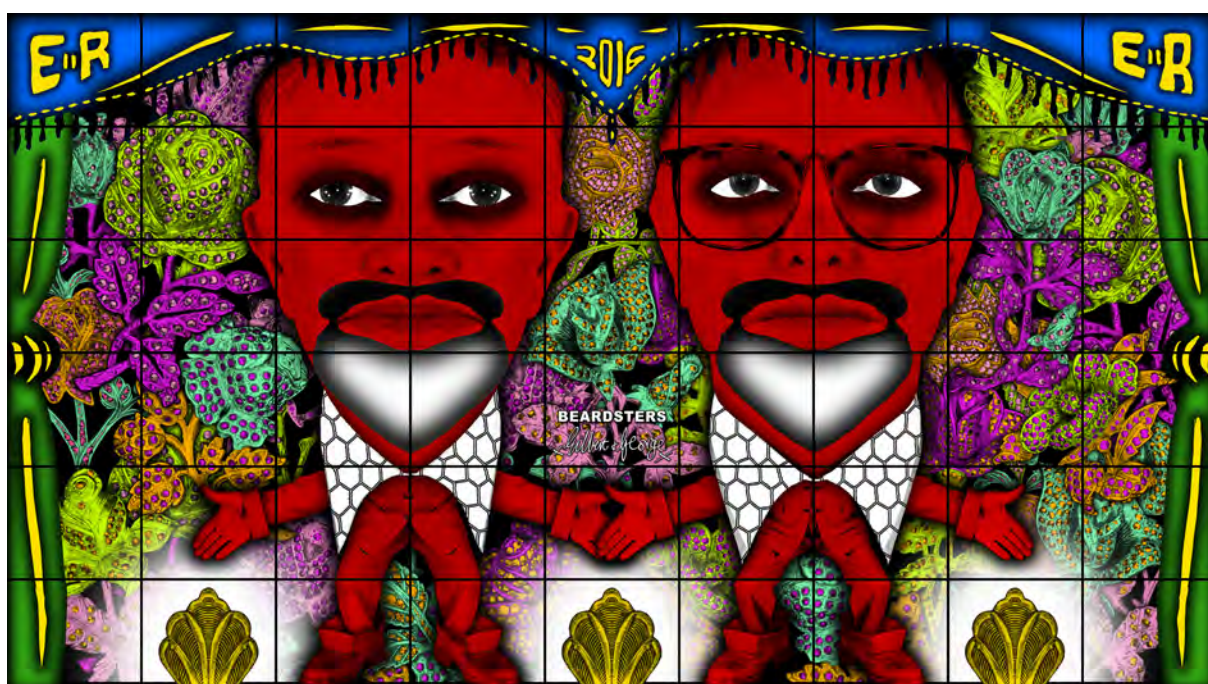
Vid mitten av 1990-talet kom den nakna kroppen och dess avsöndringar att få en central plats i Gilbert & Georges bilder. I serien *The Naked Shit Pictures* visar de upp sina nakna kroppar från alla håll tillsammans med bilder av [exkrementer](#). De köpte ett mikroskop och upptäckte nya former i kroppens avsöndringar såsom kiss, svett och sperma. De fann att exkrementer belyser vår dödlighet i sin brutalaste form. Det är den döda materia som blir kvar efter oss. Den framväxande AIDS-epidemin hade gjort kroppen till ett ideologiskt slagfält och en våg av nymoralism drog över västvärlden. Gilbert & George visar utan skam upp sina nakna kroppar, samtidigt som de blickar tillbaka på oss ut från bilderna. Nakenheten står i kontrast till deras prydliga kostymer. Konstnärernas formella hållning bidrar till bildernas styrka. Författaren Gustave Flaubert gav uttryck för denna position när han skrev: ”Var regelbunden och ordningsam i ditt liv, så att du kan vara våldsam och originell i ditt arbete”.

NAKED PARK, 1994

50 år av ständig förändring

Under 50 år har Gilbert & George betraktat Londons ständigt föränderliga stadsliv och avbildat det i alla dess former, från det tragiska och desperata till det komiska eller euforiska. De har samlat affischer och kontaktannonser, visitkort och löv: föremål som varit i kontakt med eller blivit lämnade av stadens alla människor. Tusentals sparade tidningsrubriker och löpsedlar skildrar livets villkor. Gilbert & Georges konst ifrågasätter sociala **tabun** och **moralism**. Den belyser samhällets blinda fläckar, och ger gestalt åt det ingen vill kännas vid. I serien *Scapegoating Pictures* ställs allt på sin spets med kasserade lustgasbehållare, bombdåd och hatfulla slagord. I *The Beard Pictures* bär de alla tänkbara former av ansiktsbehåring. Skägget har kommit att bli en symbol både för hipsters och radikaliserade muslimska män. Gilbert & George har alltid uppdaterat sina framställningsmetoder med den senaste tekniken. År 2000 övergick de till att framställa sina bilder med digital teknik vilket skapade nya möjligheter och gjorde att deras årliga produktion kunde flerdubblas.

BEARDSTERS, 2016

Uppgifter och diskussionsfrågor

INFÖR ETT SAMTAL om Gilbert & Georges bilder är det bra att fördjupa kunskaperna om HBTQ-frågor. Försök att skapa ett tryggt rum för varandra – var öppna för alla perspektiv. Förutsatt att alla har erfarenheter och tankar som övriga inte känner till. Ställ er frågan ”Varför inte tvärt om?” om ni märker att ni tar vissa saker för givna.

Skriften *BRYT!* – ett metodmaterial om normer i allmänhet och heteronormen i synnerhet från RFSL Ungdom och Forum för levande historia finns att ladda ner här:

https://www.levandehistoria.se/sites/default/files/material_file/bryt-tredje-upplagan.pdf

THEY SHOT THEM!, 2014

BILDANALYS

Titta på Gilbert & Georges verk *TOFFS OUT!* från 2014. Gör en gemensam bildanalys utifrån nedanstående modell.

Denotation i en bildanalys är en saklig beskrivning av ett verk exempelvis innefattande:

- Vad ser vi i bilden: färger, former, människor, saker, miljöer, skeenden?
- Komposition? Intressepunkt?

Konnotation i en bildanalys är en tolkning av konstverket:

- Vad tänker och känner vi när vi ser verket?
- Vad gör verket intressant/ointressant?
- Värderingar: privata, gemensamma, kulturella?

SYFTE: Att öva sig i att analysera bilder och utveckla förståelse för vissa ord och begrepp som kan användas för att kunna samtala om bilder. Att stanna till och reflektera, träna seendet och hitta ett språk för det vi ser.

TOFFS OUT!, 2014

ARKEOLOGER I SAMTIDEN

Gilbert & George utgår ofta från sitt eget kvarter i Londons East End i sina konstverk. De noterar de spänningar och problem som finns och de förändringar som sker och skildrar det i sina bilder.

Undersök era egna kvarter och dokumentera det ni ser. Var arkeologer i er egen samtid och fotografera av affischer, klotter och andra detaljer som säger något om närmiljön. Ta reda på mer om områdets historia genom att använda olika källor, exempelvis stadsarkiv, bibliotek och nätet. Reflektera alltid över källornas trovärdighet.

Om ni bor i Stockholmsområdet är Stockholmskällan en fantastisk resurs på webben: <https://stockholmskallan.stockholm.se/> Där finns fotografier, gamla och nya kartor och andra dokument som berättar om Stockholms historia.

Skriv faktatexter eller håll korta föredrag för varandra eller gestalta kvarteret konstnärligt i ord och bild.

SYFTE: Att reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar. Att stimulera elevernas förmåga att söka, kritiskt granska och tolka information om samhället från olika källor samt värdera källornas relevans och trovärdighet.

ARGUMENTERA MERA!

Dela upp klassen i par och låt eleverna inta olika roller. Den ena tar rollen som upprörd museibesökare som förfasar sig över det provocerande innehållet i Gilbert & Georges bilder (Naket! Bajs! Kiss! Politik! Svärord!) och den andra tar rollens som konstens försvarare. Fundera över: Är det ok att avbilda vad som helst i konsten? Finns gränser och var går de i så fall? Vem bestämmer och varför är det så?

SYFTE: Att öva förmågan att värdera argument och att urskilja och genomföra en logisk argumentation.

BERÄTTELSER

Vad kan vi skriva för berättelser utifrån ett konstverk? Välj ut ett verk i *Gilbert & George – The Great Exhibition* och berätta en historia utifrån det ni ser. Låt till exempel följande fem ord ingå: Symbol, livrädd, röd, eftermiddag, skratta.

SYFTE: Att stimulera fantasin och öva förmågan till kreativt skrivande.

FOTOGRAFI

Gilbert & George utgår från fotografier som de sedan bearbetar i datorns bildbehandlingsprogram. De kombinerar fotografierna med ord, texter från annonser och andra bilder och färgsätter i starka, klara färger.

Gör egna lekfulla kompositioner och absurda sammanställningar av fotografi, text och eventuellt andra bilder i ett bildbehandlingsprogram.

SYFTE: Att arbeta med bildkomposition och bilders betydelsebärande egenskaper. Att skapa egna bilder med hjälp av kamera och öva på att bearbeta dem i ett bildbehandlingsprogram.

Ordlista

Här finns ord- och begreppsförklaringar till de blåmarkerade orden i texten. Observera att förklaringarna gäller hur orden används i just det här sammanhanget, och att de kan ha en vidare eller till och med annan betydelse i andra sammanhang.

den stora depressionen – en lågkonjunktur som följde efter den stora börskraschen i New York den 29 oktober 1929. Lågkonjunkturen spred sig snabbt från USA till Europa och andra delar av världen. En lågkonjunktur leder till uppsägningar av anställda och därmed högre arbetslöshet.

estetisk – något som följer estetikens lagar, alltså läran om det sköna

formalistisk – formbunden, inriktad på formella kvaliteter

etablissemang – en grupp med en dominerande ställning, som innehar makten och utövar kontroll i fråga om ekonomi, politik och det sociala. Den vardagliga användningen av begreppet är politiskt nedsättande och innebär oftast en kritik mot samhällsstrukturer.

exkrementer – avföring

expressiv – uttrycksfull

konceptuell – begreppslig, något som bygger på en idé eller ett begrepp

konvention – social regel eller överenskommelse

moralism – trångsynt moral, dvs uppfattning om vad som är rätt och fel

rigorös – ytterst noggrann eller omfattande

tabu – något som inte får beröras eller benämnas

urban – storstadsmässig

vaudeville – ett ofta satiriskt eller parodiskt lustspel med inslag av sång

